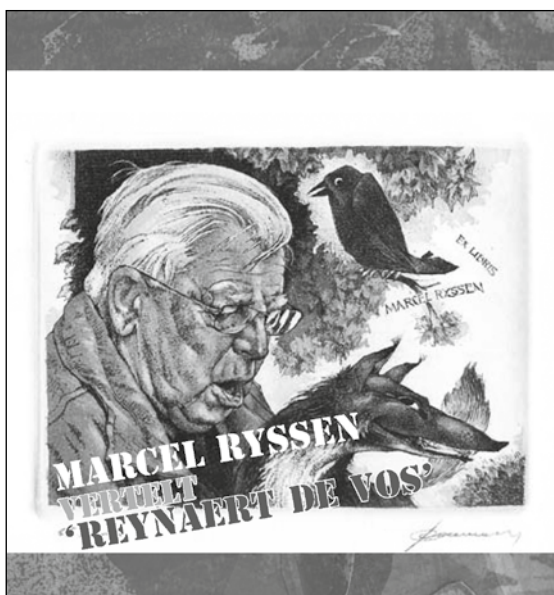

MARCEL RYSSEN VERTELT REYNAERT DE VOS

RIK VAN DAELE

Het beste wat een mens in zijn jonge leven kan overkomen, is een inspirerende leraar. En hoewel ik vele inspirerende leraren had, heeft er een mij bijzonder geraakt. Iemand die menselijkheid, levenswijsheid en beroepskennis doorgaf door middel van zijn literatuuronderricht en de keuze van literaire fragmenten. Hij wilde zijn studenten via de literatuur hoop, schoonheid en engagement meegeven, maar hij liet ze ook kijken naar wat in de wereld op zijn kop stond. Literatuur moest levensecht zijn, niet ex cathedra gedoceerd worden. We trokken met hem mee op een onvergetelijke Reynaerttocht maar bezochten evenzeer gewapend met een fototoestel het openluchtmuseum Middelheim in Antwerpen. Maar vooral de integrale, expressieve lectuur van *Van den vos Reynaerde*, een brok wereldliteratuur, wortelend in het 'Land van Reynaert', geciteerd met zoveel brio van *op* – niet van achter – de lessenaar, heeft onuitwisbare sporen achtergelaten.

Marcel Ryssen is de voorzitter én de nestor van het Reynaertgenootschap. Op de Werelddag van het boek, 23 april (2010), werd hij 83 jaar. Op je drieëntachtigste een eerste cd uitbrengen, is niet iedereen gegeven. De uitgave van deze cd is meteen een huldeblijk van de leden van het genootschap aan iemand die zijn sporen verdiend heeft op vele vlakken, binnen vele verenigingen, ook binnen het Reynaertgenootschap, waarvan hij sinds de oprichting 22 jaar geleden voorzitter is. Toen hij 80 werd hebben we Marcel een fraai cadeau bezorgd, een ex libris van de hand van een van Vlaanderens meest getalenteerde portrettekenaars: Hedwig Pauwels. Vandaag danken wij Marcel met de uitgave van een cd.

Op het eind van de jaren 1950 loodste de notoire vossenjager Broeder Aloïs Marcel in de Broederschool te Sint-Niklaas het Reynaertland binnen. Als West-Vlaming, die weinig bekend was met 'den fellen metten grijsen baerde', kreeg hij de smaak meteen te pakken. Vol enthousiasme las hij jaren met zijn studenten het verhaal zoals Jan Frans Willems het in 1834 had hertaald (later uitgegeven in de Ooievaarreeks). Preciezer gezegd: hij 'speelde' het verhaal. Leraar en leerlingen fietsten doorheen het Reynaertland tussen Hulst en Daknam langs kromme paden. Nadien werd Reynaert in de klas geboetseerd, geschilderd en getekend. Na zijn pensionering hielden we in 1988 met Herman Heyse 'Tiecelijn' boven de doopvont, later de vzw Tiecelijn-Reynaert (1993), sinds 2006 het Reynaertgenootschap. En terwijl de vereniging jaar na jaar steeds vaster wortel schoot en met meer diepgang in de publicaties, ging Marcel in 'het land van Reynaert' en ver daarbuiten het Reynaertverhaal vertellen. En zo rijpte geleidelijk het idee van een cd-opname. Bart Besamusca (hoofddocent aan de Universiteit Utrecht) maande hem eraan te beginnen na een voordracht bij het Reynaertbeeld van Albert Poels in Sint-Niklaas in 2007 bij de voorstelling van het boek *De gedrukte Nederlandse Reynaerttraditie* van Hans Rijns. Het voorstel lag enkele malen ter tafel tijdens de opeenvolgende vergaderingen van het Reynaertgenootschap. Af en toe was er twijfel omtrent de haalbaarheid van het project. In januari 2010 werd de knoop doorgehakt. De opnames vonden in februari en maart plaats in de studio van Koen Heirman in Temse, die de opname tot in de details en met veel geduld verwezenlijkte en Marcel diverse malen voor de microfoon plaatste. Kunstenaars en dichteres Lies van Gasse, die ook de cover van *Tiecelijn* ontwerpt, maakte een prachtige hoes met als centraal element het ex libris van Hedwig Pauwels. Emma Wauters verzorgde de harppartijen die als proloog en epiloog dienst doen. Zij allen verdienen onze dank, net als de cultuurraad van de stad Sint-Niklaas en

de Erfgoedcel Waasland, die door hun financiële steun dit cd-project hebben mogelijk gemaakt.

Wat u te horen krijgt, is een liveopname, voor de vuist weg, sterk geïnspireerd door de versie van Jan Frans Willems, van precies 75 minuten. Er kon geen seconde opname extra op het schijfje. De cd bevat een vrije vertelling van het Reynaertverhaal in modern Nederlands. De scènes kunnen apart afgespeeld worden voor gebruik in de klas. Verdere verwerkingssuggesties zijn te vinden op www.reynaertgenootschap.be. Twintig jaar na Jo van Eetveldes Middelnederlandse vertelling is het Reynaertverhaal weer beschikbaar – nu in een moderne interpretatie/vertelling.

Marcel, bedankt voor al jouw reynaerdieën.

Korte versie van de tekst uitgesproken bij de voorstelling van de Reynaert-cd op 21 augustus 2010.